

**NORDLAND
STATSADVOKATEMBETER**

STATSADVOKATENS INSPEKSJON II NORDLAND

RAPPORT ETTER INSPEKSJON VED FSI 2021

Innholdsfortegnelse

<i>Forkortelser brukt i rapporten</i>	2
1. <i>Sammendrag av rapporten og hovedfunn</i>	3
2. <i>Nærmere om inspeksjonen</i>	3
3. <i>Tidligere inspeksjoner mv som berører FSI</i>	5
4. <i>Gjennomgang av rutiner og organisering av FSI</i>	6
5. <i>Besøk på FSI</i>	8
6. <i>Intervjuer</i>	8
7. <i>Gjennomgang av undersøkte saker</i>	11
8. <i>Avslutning</i>	12

Forkortelser brukt i rapporten

GDE:	Geografisk driftsenhet. I Nordland politidistrikt er det totalt 5 GDE'er.
PEL:	Politifaglig etterforskningsleder
PÅL:	Påtalefaglig etterforskningsleder
FSI:	Felles straffesaksinntak
FSI-jurist:	Jurist knyttet direkte til FSI, 2 faste og en rullerende fra jourliste
NPD:	Nordland politidistrikt
POD:	Politidirektoratet
POLS:	Prosjekt organisering og styring av straffesaksarbeidet
T2:	Andre tertial
T3:	Tredje tertial

1. Sammendrag av rapporten og hovedfunn

Inspeksjonen av FSI besto av en skriftlig besvarelse på konkrete spørsmål (pkt. 4), et besøk hos FSI (pkt. 5), intervjuer med ansatte på FSI og ansatte som samhandler med FSI (pkt. 6), og en gjennomgang av saker (pkt 7). Vi har i tillegg sett hen til andre relevante rapporter (pkt. 3).

Et hovedfunn er at oppfølging av saker i FSI og overlevering av saker fra FSI til lokal GDE fungerer i det daglige slik at ansvaret for sakene er ivaretatt. Et klart funn er at mange er fornøyd med FSI. Det etterspørres økt kapasitet på FSI, hvilket antagelig kan etterkommes ved økt kontorstøtte.

Det mangler imidlertid notoritet i for mange saker knyttet til overføringen av sakene. Politidistriktet har rutiner for hvordan notoriteten skal sikres og det antas at det med økt oppmerksomhet mot disse rutinene er et forbedringspotensial. Notoriteten er viktig for å forhindre at det oppstår tvil om hvem som til enhver tid har ansvaret for saken. Notoritet omkring FSI sin involvering i saken er også viktig slik at det på en enhetlig måte fremgår at både politifaglig (PEL) og påtalefaglig (PÅL) etterforskningsledelse har vært involvert, samt på hvilken måte de har vært involvert. PÅL sin synlige tilstedeværelse er viktig for samhandlingen i FSI og vil være til nytte for både PEL og PÅL når saken overføres til GDE.

2. Nærmere om inspeksjonen

Inspeksjonen ved FSI ble gjennomført i uke 47. Inspeksjonen ble varslet i brev fra Nordland statsadvokatembeter datert 5. november 2021.

Inspeksjoner er en viktig del av statsadvokatenes fagledelse av politiet.

Som det fremgår av riksadvokatens rundskriv nr. 3/2020 pkt 5a) vil inspeksjoner i hovedsak ivareta følgende tre formål;

1. skaffe oversikt over kvaliteten på straffesaksbehandlingen i politidistriktet,
2. utøve faglig kontroll på utvalgte saksområder, samt
3. bidra til veiledning og faglig utvikling

Denne inspeksjonen omfatter både rutiner mv hos FSI (systemkontroll) og gjennomgang av saker. I brevet som varslet inspeksjonen ble det stilt flere spørsmål som er skriftlig besvart av politidistriktet. Videre har vi undersøkt om lag 30 saker behandlet på FSI,

gjennomgått rutiner og retningslinjer, fulgt FSI en arbeidsdag og intervjuet om lag 30 personer som enten arbeider på FSI eller som samarbeider direkte med FSI.

Nordland politidistrikt ble opprinnelig bedt om å oversende følgende statistikk og saker:

1. statistikk for perioden 01.05.2021 tom 01.11.21 slik:
 - a. hvor stor andel av politidistriktets registrerte saker er registrert på FSI
 - b. hvor stor andel av politidistriktets avgjorte saker er avgjort ved FSI, herunder hvor stor andel av disse sakene som er avgjort med positiv påtaleavgjørelser fordelt pr. måned.
2. henleggelsesgrunn; de 30 siste sakene som ikke er klagebehandlet
3. klage på henleggelse; de 15 siste sakene
4. forelegg; de 30 siste både vedtatte og ikke vedtatte forelegg, hvorav minst 10 saker gjelder voldssaker,
5. samtlige konfliktrådssaker i den aktuelle perioden, og
6. samtlige U18-saker hvor FSI har tatt avhør av mistenkt/siktet under 18 år

Politidistriktet svarte at det ikke lot seg gjøre uten en svært tidkrevende innsats. Det heter i brevet fra politidistriktet følgende:

"FSI er ikke sakstreckende enhet, jfr. ovenfor. Det er således ikke mulig å hente ut validstatistikk som kun omfatter FSI fra våre systemer. Ved måling av hvor mange saker som ble avgjort innen 72 timer i forespurte periode viser denne at ca 37,5% av sakene som ble registrert ble avgjort innenfor denne tidsperioden. Det må poengteres at det ikke er gitt at alle saker ble avgjort av FSI og avgjørelsesgraden er selvfølgelig beheftet med en viss usikkerhet.

Av denne grunn er det heller ikke mulig å hente ut de forespurte sakene uten en større manuell gjennomgang. Det har det ikke vært rom for å gjøre rent tidsmessig, og det kan heller ikke forventes gjort da dette vil være en svært tidkrevende operasjon. Forøvrig kan det opplyses at FSI ikke tar U18 avhør. Dette gjøres ute i GDE etter anmodning fra FSI i de tilfeller hvor det er påkrevd."

Det er i ettertid opplyst fra Nordland politidistrikt at noe av informasjonen likevel er mulig å hente ut, bl.a. ved at det kan gjenfinnes hvem som har påtaleavgjort den enkelte sak, selv om saken står på andre jurister/enheter.

Politidistriktet har innarbeidet rutiner for føring av saker som politidistriktet mener fungerer bra. Det er opplyst følgende hva gjelder valg av rutiner for føring av sak:

"Utenfor normalarbeidstid, i helger og helligdager vil det være en Nordlandsjour som

bekler rollen som FSI-jurist. Denne kan være plassert på en av de seks lokasjonene som ligger under FE påtale Nordland. En endring av sakstreksreglene ved å legge sakene til navngitt etterforsker ved FSI og aktuelle jurist vil etter vårt syn bidra til fare for at saker ikke fanges opp i den enkelte GDE som skal trekke saken og jurist knyttet til denne. Det vil også innebære en administrasjon av sakstilfanget som framstår som mer byråkratisk. Sjansene for feilføring og manglende oppfølging er også tilstede i større grad enn hva gjeldende system medfører."

Politidistriktet har kun nylig blitt kjent med hvordan egenkontroll av saker avgjort ved FSI kan gjennomføres. Statsadvokaten har tro på at det i politidistriktet nå, bl.a. sett hen til funnene i inspeksjonsrapporten, vil være bevissthet knyttet til notoritet hva gjelder FSI sin involvering i initialfasen av en etterforskning, og ikke minst hvor mange saker som avgjøres på FSI uten behov for videre overlevering til andre enheter.

Det gis ikke nå et pålegg om at Nordland politidistrikt må registrere saker på en slik måte at statistikk og saker kan hentes ut på en enkel og mer hensiktsmessig måte. Det overlates til politidistriktet å finne den beste måten å kunne bedrive egenkontroll, samt kunne besvare statsadvokatens lignende forespørsler for ettertiden.

3. Tidligere inspeksjoner mv som berører FSI

Funn knyttet til FSI i statsadvokatens inspeksjon i 2019 av driftsenhetene GDE Rana og GDE Helgeland og politiets egen gjennomgang av FSI i forbindelse med POLS februar 2020

I rapporten etter inspeksjon i 2019¹ av driftsenhetene GDE Rana og GDE Helgeland ble forholdet mellom FSI og nevnte enheter omtalt slik på side 9:

"Forholdet til FSI-jurist ble beskrevet som godt, og politijuristene beskrev lettelse i porteføljen ved at FSI-jurist bl.a. tok unna en del hastesaker (som f. eks. førerkortbeslag til retten).

¹ Merk at jurist ved FSI innledningsvis og fram til 2020 var såkalt "hurtigjurist", dvs. juristen tok seg av alle innkomne saker som kunne avgjøres fortløpende, samt oppfølging av førerkort og lignende. Den påtalefaglige ledelsen av alle sakene som ikke falt under hurtigsporet tillå jourhavende i den enkelte påtaleregion.

Forholdet til etterforskere ved FSI ble stort sett beskrevet som bra, og det ble gitt uttrykk for at FSI ga god støtte, foretok avhør i saker hvor man manglet personell lokalt, og kom med gode innspill til etterforskingsskritt.

Flere ga imidlertid uttrykk for en viss usikkerhet om når en sak var overført fra FSI til lokal GDE. Videre fremkom et ønske om at det burde være bedre notoritet over når saken ble sluppet av FSI og overført GDE. Videre ble det av enkelte etterlyst klarere retningslinjer for hvilken rolle FSI har opp mot den enkelte GDE, bl.a. med tanke på hvem som styrer det som besluttes. Enkelte påtalejurister opplevde at etterforskere ved FSI kunne forsøke å få overprøvd beslutninger f. eks. truffet av nattjourhavende om ikke å pågripe, ved å gå på dagjourhavende påfølgende dag, og be om (ny) beslutning."

I "Prosjekt organisering og styring av straffesaksarbeidet" (POLS) ble FSI gjennomgått og flere utfordringer beskrevet og adressert i POLS-rapporten fra februar 2020. Særlig ble behovet for at FSI har jurister som er sterkere knyttet til FSI fremhevet. FSI beskrev egen organisering slik på side 46: *Organiseringen skaper forvirring hos så vel patruljer, som operasjonssentralen og for så vidt i FSI.*

Det er grunn til å fremheve at vi ikke lengre finner de samme problemstillingene under vår inspeksjon.

I 2021 har FSI fått to faste FSI-jurister som jobber dagtid. Disse sitter i samme bygg som resten av FSI. Utenfor dagtid i ukedager ivaretas påtalefaglig etterforskningsledelse i FSI av jurister på jourliste der jurister fra hele Nordland politidistrikt inngår. Den som er jourhavende på dagtid går også inn som "den tredje FSI-juristen" på dagtid, se nærmere om dette under punkt IV.

4. Gjennomgang av rutiner og organisering av FSI

I forbindelse med inspeksjonen innhentet statsadvokatene gjeldende nasjonale og lokale rutiner for FSI. Det ble også bedt om en redegjørelse for hvilke organisatoriske endringer som er gjort i distriktet etter opprettelsen av FSI. Det ble opplyst at det ikke var noen organisatoriske endringer.

Det er videre innhentet en redegjørelse for hvordan "overlevering" av saker fra FSI og saksansvar fungerer, håndtering av forelegg utstedt av jurist på FSI som ikke vedtas, om det er sakstyper/-kategorier som ikke skal etterforskes, evt. hvordan og av hvem det er besluttet og regulert. Straffesaksinstruksen pkt 3.1 fastslår " Ved overføring av sak fra FSI

til GDE, skal tidspunkt for dette loggføres i BL samt opplysninger som er nødvendig for mottakende enhet for å ivareta saken i det videre arbeidet med saken."

Det er også innhentet rutiner som gjelder for iverksetting av etterforskning i alvorlige/større saker som andre seksjoner er/blir ansvarlige for, eksempelvis voldtekt, misbruk av barn, vold i nære relasjoner, menneskehandel, arbeidskriminalitet, org.krim mv. Slik statsadvokatene oppfatter det, foreligger det ikke egne retningslinjer for FSI om varslings av statsadvokaten i alvorlige saker, herunder særreaksjonssaker, arrestordresaker eller rettsanmodninger eller retningslinjer for oppfølging av U18-saker og/eller konfliktrådssaker. Straffesaksinstruksen for Nordland gjelder også for FSI.

I og med at ovennevnte saker ofte krever særskilt oppmerksomhet innledningsvis, bør det besørges at rutinene for håndtering av disse sakene implementeres også for FSI.

FSI i Nordland er i utgangspunktet bemannet 16 timer i døgnet fem dager i uken.

Politidistriktet beskriver FSI-turnusen slik:

"E-lederne og etterforskeren jobber 2 delt turnus i ukedagene, samt reservetjeneste på natt. Dette vil si at det er e-ledere og etterforskere på jobb i ukedagene fra 07.30-15.00 og fra 14.15-23.00 (med unntak av mandager da de går over på reservetjeneste kl 20.00). Hver mandag fra 11.15-15.00 er alle ansatte på FSI på jobb. Disse timene brukes til faglig oppdatering og møtevirksomhet innad på FSI. Vi har 3 e-ledere som jobber på støtteliste, disse jobber kun helger på FSI. Til daglig jobber disse som instruktører i etterforskning. Det jobber 2 påtalejurister ved FSI som er underlagt påtale, disse jobber dagtid (08.00- 15.30). Utenom disse tidspunktene er det jourhavende jurist i Nordland som er FSI-jurist. I helgene er det e-leder og etterforsker på jobb på dagtid (i tillegg en fra støttelisten – mangler en hver fjerde helg). Disse har reservetjeneste fra 16.00-07.30. Det er operasjonsleder som avgjør om FSI blir informert om hendelser når FSI er på reservetjeneste. FSI og operasjonssentralen forholder seg til jourhavende FSI-jurist i helgene."

I tillegg til det som er beskrevet fra politidistriktet er det avklart at jourhavende i Nordland politidistrikt inngår som den tredje FSI-juristen på dagtid i ukedagene i tillegg til å være FSI-jurist på ettermiddagstid, kveld, natt og helg. Det er med andre ord tre jurister knyttet til FSI på dagtid i ukedagene.

Nordland politidistrikt har opplyst at POD i T3 har konkludert med at FSI oppfyller kriteriene for nivå 2, og at FSI derfor er løftet til nivå 3. I følge politidistriktet har POD gitt følgende tilbakemelding:

"POD er usikker på hvordan arbeidsprosessene endres ved fysisk samlokalisering av påtalefaglig og politifaglig etterforskningsledere på dagtid. Det kan hende disse vil trenge noe tid i "sameksistens" før det kan konstateres at nye arbeidsprosesser på medarbeidernivå (nivå 3) faktisk er innkjørt og fungerer godt. Samtidig vil pandemien kunne forhindre at disse jobber fysisk sammen som planlagt (fra februar). Det kan tale for at det først i T2 vil være aktuelt å orientere om hvordan samhandlingen her fungerer. I tillegg vil det da være aktuelt å få beskrevet PPS-støtte og samhandling med OPS, jf. over. NPD må også gå nærmere inn i de digitale verktøy som benyttes i samhandling på kveldstid og beskrive hvordan disse benyttes for å sikre god etterforskningsledelse. Se for øvrig andre avklaringspunkter i tilbakemeldingen over. I T3 bes det også opplyst nærmere når (tidspunkt) FSI er operativt, og om dette omfatter begge rollene (påtalefaglig og politifaglig etterforskningsleder)."

De to faste FSI-juristene sitter som nevnt ikke i samme lokaler som øvrig FSI. Statsadvokatene mener, i likhet med POD, at en samlokalisering etter hvert vil gi en bedre samhandling mellom politifaglige- og påtalefaglige etterforskningsledere i FSI². Ettersom den tredje FSI-juristen er lokalisert ute i distriktet, og dermed rullerer etter hvem som til enhver tid går på jourlisten, er det vel så viktig at det samhandles også ut over den fysiske lokaliseringen ved å ta i bruk tilgjengelige tekniske og elektroniske verktøy for å få samhandlingen til å fungere best mulig.

5. Besøk på FSI

Statsadvokatene besøkte FSI onsdag 24. november 2021. Vi fulgte en arbeidsdag fra 07.30 til klokken 15.00 og observerte den daglige aktivitet på FSI, herunder oppstartmøte om morgenen, møter med operasjonssentralen, kontakt med patruljene, jurister mv. Bakgrunnen for valget om å bruke såpass mye tid på å være til stede og observere den operative virksomheten er at ingen av statsadvokatene, naturlig nok, har erfaring fra direkte arbeid i FSI. Førstehåndskunnskap om hvorledes FSI arbeider og hvilke utfordringer som FSI møter på daglig basis er av stor verdi, selv om en dag selvsagt ikke gir et fullverdig inntrykk. Besøket, sammen med intervjuer og gjennomgang av saker, kan likevel samlet sett gi en tilfredsstillende oversikt.

Under besøket fikk statsadvokatene redegjørelser fra etterforskningsledelsen når det var tid til dette og fra leder FSI. Vårt klare inntrykk gjennom besøket er at FSI bidrar til en effektiv og kvalitetsmessig god start på etterforskningen i Nordland politidistrikt.

² Samlokalisering er opplyst å skulle skje i uke 3 og 4 i 2022

6. Intervjuer

Nordland politidistrikt er geografisk utfordrende med lange avstander og mange geografiske enheter. Det er derfor av særlig interesse å undersøke hvilke erfaringer personell ved de ulike geografiske enhetene har.

Intervjuene fant sted 24.november 2021 og ble gjennomført via videolink.

Det ble gjennomført intervjuer av både jurister (PÅL), etterforskere, etterforskningsledere (PEL), straffesaksansvarlige, samt en representant for operasjonssentralen, totalt 14 personer. Utvalget er hentet fra de ulike GDE'ene samt operasjonssentralen for å få en best mulig representasjon.

Hovedinntrykket etter intervjuene er at erfaringene med FSI er relativt samstemte og at tilnærmet alle i hovedsak er svært fornøyde med den jobben FSI gjør. Det er også et fellestrekk ved tilbakemeldingene at man gjerne skulle sett at FSI hadde bedre kapasitet slik at de i større grad kunne bistå i initialfasen. Dette gjelder både i samhandling mellom FSI og GDE'ene og i samhandling mellom FSI og operasjonssentralen.

Nordland politidistrikt er også utfordrende idet politidistriktet har 79% kombitjeneste. Det er derfor svært få som har etterforskning som eneste oppgave og som sitt spesialfelt. De fleste har både etterforskning og operative oppgaver.

Tilbakemeldingene er at det for kombipersonell er ekstra nyttig å kunne støtte seg på FSI som innehar nødvendig etterforskningskompetanse, både politifaglig og påtalefaglig. Dette støttes også av operasjonssentralen som finner stor nytte i å samhandle med FSI og jourhavende slik at ledelsen av etterforskningen er ivaretatt. I store deler av døgnet er jourhavende også FSI-jurist som tidligere redegjort for under pkt IV.

På den andre siden er tilbakemeldingene også at patruljemannskaper med kombitjeneste, i motsetning til rent operativt personell, innehar en del etterforskningserfaring og -kompetanse som gjør at de i stor grad vet hvilken bistand de har behov for fra FSI og derfor har forutsetninger for å etterspørre dette. Dette gir et godt samspill mellom patruljen, operasjonssentralen og FSI med både politifaglig og påtalefaglig etterforskningsledelse i initialfasen.

Som tidligere redegjort for registreres nye saker på etterforsker og jurist på lokal GDE, ikke på FSI. Det opplyses at det i all hovedsak mangler notoritet omkring tidspunktet for

når ansvaret for saken overføres fra FSI til lokal politifaglig og påtalefaglig etterforskningsledelse i GDE. Dette kan medføre at det oppstår uklarhet omkring hvem som til enhver tid har ansvaret for saken og innebære en risiko for at saken ikke blir fulgt opp. Under enhver omstendighet er det vanskelig å lese dette ut fra saken i ettertid. I intervjurunden fremkommer det imidlertid ikke noe som tilsier at dette er et problem i praksis. Ut fra tilbakemeldingene synes det som om at overføringen fra FSI til lokal GDE fungerer godt. Det bør imidlertid sikres notoritet for å forhindre at det oppstår tvil om hvem som til enhver tid har ansvaret for saken.

Det føres i noen grad arbeidslogg eller notat på saken som kan være med på å stadfeste når ansvaret ble overført, men det er ingen enhetlig praksis på at dette føres eller hvordan dette føres. Det bør sikres en enhetlig måte å sørge for notoritet omkring ansvarsoverføringen.

De fleste opplyser at det er en viss kontakt mellom PEL på FSI og PEL i GDE'ene i tilknytning til initialfasen og/eller overføringen av saken dersom saken er av en viss kompleksitet og/eller alvorlighet. Det meldes i noen grad om tilsvarende kontakt mellom PÅL på hhv FSI og i GDE'ene. Det kan imidlertid synes som at det ville være gunstig med en felles kontakt der PEL og PÅL i både FSI og ved lokal GDE deltar/samhandler for å sørge for at man får en felles forståelse og grunnlag å jobbe videre med, blant annet med tanke på oppfølging og oppdatering av etterforskningsplan.

Både etterforskere og jurister er fornøyde med at det nå er flere saker som avgjøres av FSI og at det dermed overføres færre saker til GDE'ene. GDE'ene kan dermed konsentrere seg om de mest alvorlige sakene. Noen jurister melder imidlertid at de savner å kunne delta i initialfasen i «egne saker», samt at de savner den atspredelsen det innebærer å kunne jobbe med litt "enklere saker" innimellom. En del av erfaringen for juristene med å jobbe i initialfasen synes likevel å bli ivaretatt ved at de mest erfarne juristene går på jourliste. De er dermed FSI-jurist på ettermiddag, kveld og natt, samt er "den tredje FSI-juristen" på dagtid og jobber dermed i initialfasen på saker i disse periodene.

Mange mente at det henlegges for mange saker i FSI. De ønsket at lokal GDE ble kontaktet før en eventuell henleggelse. Bakgrunnen for dette er at de mener å inneha bedre lokalkunnskap og individkunnskap samt at de har bedre oversikt over egen GDE's faktiske kapasitet. Det ble vist til flere konkrete eksempler på dette. Lokal kjennskap til den/de involverte kan være avgjørende for hvilken beslutning som bør tas og har også betydning med tanke på for eksempel særreaksjonssaker og arrestordresaker. Det kan synes som at en slik kontakt vil kunne sikre at det er de riktige sakene som henlegges og bør tilstrebes.

Noen av de som ble intervjuet mente også at det i noen tilfeller er saker som burde vært avgjort i FSI, men som likevel er overført fra FSI til GDE selv om det raskt og ved enkle grep kunne klarlegges at saken for eksempel skulle henlegges. Notoritet omkring hvorfor saken overføres til GDE ville kunne gi svar på hvorfor dette skjer.

7. Gjennomgang av undersøkte saker

Embetet fikk som tidligere redegjort for ikke tilsendt saker for gjennomgang. Vi plukket saker innkommet til statsadvokatene den siste tiden. Vi har således ikke fått gått like mye i dybden på de sakene og temaene vi innledningsvis så for oss.

Det foreligger etterforskningsplan kun i en av de undersøkte sakene. Dette er sannsynligvis ikke representativt idet det i utvalget som ble undersøkt ikke var andre saker med krav om etterforskningsplan.

Det er gjennomgående liten notoritet omkring tidspunkt for overføring av ansvar for saken fra FSI til GDE. Dette samsvarer med informasjonen fra intervjuene der det imidlertid likevel fremstod som at overføringen stort sett fungerer til tross for dette.

I flere tilfeller beror saken i FSI og/eller oppfølging fra FSI blir ført lang tid (flere dager) etter de 72 timene som er satt som grense for hvor lenge FSI skal behandle saken, uten at det fremkommer noen grunn for dette. Det er vanskelig å si om saken på dette tidspunkt er overført eller ikke på grunn manglende synlighet i saken om overføringstidspunktet, jf. ovenfor. Saken har med andre ord enten berodd i FSI *ut over* 72-timersgrensen eller FSI har jobbet i saken *etter* at saken er overført til GDE.

I flere saker er det også manglende notoritet omkring hvilken rolle FSI har hatt eller ikke har hatt i saken. Dette gjelder de fleste. Det er ikke enhetlig føring i BL. Det fremstår derfor som noe tilfeldig om det er sporbart at FSI (PEL/PÅL) har vært inne i saken og hvilke vurderinger som eventuelt er gjort. Det er uvisst om etterforsker og jurist ved GDE regelmessig gjennomgår slike vurderinger i de tilfellene de foreligger.

I de saker der det er notoritet over innspill fra FSI er det stort sett samsvar mellom de innspill FSI har kommet med og de etterforskningsskritt som senere er gjennomført av GDE.

I flere tilfeller er saken håndtert direkte av GDE. Det er ikke synlig i saken hvorfor saken håndteres direkte av GDE og ikke av FSI og heller ikke på hvilket tidspunkt det eventuelt har skjedd en overføring av ansvaret for saken.

Det fremstår ikke som at det er noen klar sammenheng mellom den totale tidsbruken i saken og involvering fra FSI i initialfasen i den enkelte sak i de tilfellene saken overføres til GDE og ikke avgjøres i FSI. Det vil si at det kan være gjort en god jobb i initialfasen der FSI

har vært involvert, men at det likevel har medgått betydelig tid før saken ble avgjort av påtaleansvarlig i GDE.

Det minnes om at funnene ovenfor bygger på et svært begrenset antall saker og at det er uvisst hva resultatet ville blitt etter gjennomgang av et større antall saker. De funn som er gjort stemmer imidlertid godt overens med de tilbakemeldinger man har fått etter intervjuene.

8. Avslutning

Hovedinntrykket er at FSI fungerer godt innenfor de rammer som er gitt i Nordland politidistrikt. Det er en rekke tilpasninger av FSI i Nordland i forhold til de nasjonale føringer som i all hovedsak skyldes den geografiske størrelsen på politidistriktet, sammenholdt med spredt befolkning og at politiressursene dermed også er fordelt utover i geografien.

Tilnærmet alle personer som ble intervjuet, og som hadde kontakt med FSI på ulike måter, uttrykte at FSI fungerte veldig bra, og at de utfordringer som var ved oppstart og i den første tiden etter oppstarten i stor grad var løst. Det fremkom imidlertid flere eksempler på enkeltsaker hvor GDE mente at sakene kunne vært løst på en bedre måte.

Flere uttrykte et ønske om større kapasitet hos FSI. Det registreres på samme tid at FSI bruker en del av sin kapasitet på å utføre oppgaver som synes å kunne utføres av for eksempel straffesaksstøtte.

FSI i Nordland er ikke samlokalisert fullt ut idet de to faste FSI-juristene ikke sitter sammen med eller i nærheten av de øvrige ansatte på FSI - noe som skyldes plassmangel. Vår vurdering er at samhandlingen mellom juristene og de øvrige ansatte på FSI fungerer, men at det vil være klart bedre om det var større nærhet, for eksempel ved at de faste juristene var plassert i samme lokale eller i tett tilknytning til FSI sine lokaler. De ansatte i FSI ønsker noe mer løpende kontakt med de to faste FSI-juristene mens de faste FSI-juristene mener at dagens kontakt er hensiktsmessig ut fra de fysiske forholdene og deres øvrige gjøremål.

Statsadvokaten anser det som svært positivt at økt tilstedeværelse fra PÅL er etterspurt fra PEL, hvilket gir en god indikasjon på at hverandres kompetanse verdsettes. Statsadvokaten anerkjenner at det tar tid å finne formen på hvordan engasjerte og tilstedeværende PÅL'er best uøver sitt daglige virke når FSI blir samlokalisert og vi ser

frem til å følge utviklingen når FSI får satt seg enda mer etter hvert.³ Det er planer for en nært forestående samlokalisering som trolig vil bidra til en tettere samhandling⁴. Den tredje FSI-juristen som ikke sitter samlokalisert med øvrig FSI forventes å ha en løpende kontakt med FSI ved å benytte de tilgjengelig samhandlingsverktøy som finnes (telefon, videolink mv) og samhandle med FSI på lik linje med de to faste FSI-juristene.

I for mange av sakene er påtale sin involvering lite synlig. Det betyr ikke at påtale ikke har vært involvert og delaktig, men det er lite notoritet omkring dette. Det må skaffes notoritet omkring påtale sin involvering slik at påtalejuristens rolle som etterforskningsleder blir synliggjort og samhandlingen med politifaglig etterforskningsleder tydeliggjøres.

På grunn av at sakene som behandles på FSI ikke registreres på FSI, men på GDEene, er det vanskelig å hente ut statistikk for konkrete saker som er behandlet av FSI. Dette gjør det mer utfordrende å kontrollere arbeidet i FSI for statsadvokatene. Vi har undersøkt ca 30 saker som er behandlet av FSI. Disse er plukket ut slik at de forsøksvis skal gi et mest mulig representativt bilde av hvordan saker blir behandlet. Hovedinntrykket er at der det er notoritet omkring den initiale vurderingen gjort av FSI, så er det godt samsvar mellom denne vurderingen og etterforskningsskritt utført av GDEene.

Videre er en utfordring at det er manglende notoritet omkring når en sak går fra FSI til GDEen. Dette betyr ikke at saker blir liggende uten at noen har ansvaret, men det betyr blant annet at det i ettertid er vanskelig å se når saken er overtatt. Det kan også medføre at det oppstår usikkerhet omkring hvem som faktisk har ansvaret for saken.

§ § §

Vi takker så mye for tilretteleggingen og møtene avholdt under inspeksjonen. Funnene vil bli fulgt opp på hensiktsmessig måte og i tett dialog med politiledelsen.

Bodø 2. februar 2022

Hilde Stoltenberg
embetsleder

Thor Erik Høiskar

³ Riksadvokaten sitt brev av 16. september 2021 "Riksadvokatens forventninger til rollen som påtalefaglig etterforskningsleder"

⁴ Det er opplyst at dette ble gjennomført i uke 3 og uke 4 2022

statsadvokat

Siv Remen
kst statsadvokat

Vedlegg:

Brev fra politimesteren i Nordland, Skriftlig besvarelse på deler av inspeksjonen

Gjenpart:

Riksadvokaten

Politidirektoratet